

حاشیه‌های تغییر محتوای کتاب‌های درسی انگار تمامی ندارد. فرقی هم نمی‌کند که ابتدای سال تحصیلی باشد یا انتهایش. خانواده‌ها وقتی با تغییری مواجه می‌شوند آن را با دیگر کاربران شبکه‌های اجتماعی به اشتراک می‌گذارند و کار را به جایی می‌رسانند که مسئولان آموزش و پرورش مجبور به پاسخگویی شوند. گرچه آنها بارها گفته‌اند که فرایند تغییر کتاب‌های درسی چندان آسان نیست و هر سال از معلمان و کارشناسان آموزشی مناطق مختلف درخصوص کتاب‌ها نظرسنجی می‌شود و آنها نظرات خود را در اختیار گروه مؤلفان آن کتاب قرار می‌دهند و در شورای تألیف هم رأی گیری می‌شود، اما برخی می‌گویند که این تغییرات براساس سلیقه افراد خارج از آموزش و پرورش انجام می‌شود و این وزارتخانه چندان دخالتی روی این تغییرات ندارد. موضوعی که حسن ملکی، رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی درسی آن را رد می‌کند و می‌گوید: «مانیز جزئی از مردم هستیم و با اصل این تغییر که نه از جنس کارشناسی بود و نه از جنس فنی اعلام موضع کردیم و با اینکه برخی از تغییرات در دوره ریاست بنده نبود مسئولیت آن را پذیرفتم. اما اینکه کنترلی بر کتاب‌های درسی نباشد یک ادعای بی اساس و غیر کارشناسانه و غیر مسئولانه است.» این گفت و گورا بخوانید.

گفت وگوبا حسن ملکی، رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی درسی آموزش و پرورش:

محتوای کتاب‌های درسی براساس اقتضائات زمان تغییر می‌کند

■ این روزها دوباره تغییر در محتوای کتاب‌های درسی مورد توجه مردم قرار گرفته است ابتدا بفرمایید روال تغییر شکل و محتوای کتاب‌های درسی به چه صورت است؟ آیا هر سال کتاب‌های درسی تغییر می‌کند؟

کتاب‌های درسی بنا به اقتضائات محتوایی، تغییر دانش و جهش‌های علمی ملی و بین‌المللی، ویرایش‌های فنی، توجه به اسناد بالادستی و راهبردی کلان نظام و... به صورت سالانه و قبل از انتشار کتاب‌ها و آغاز سال تحصیلی، روزآمدسازی می‌شود. این فرایند توسط گروه‌های تألیف و کارشناسان هر رشته صورت می‌پذیرد. در حقیقت به منظور ایجاد وحدت رویه در سازمان پژوهش و بخصوص بعد از حواشی که در دوره قبل رخ داده بود؛ از زمان استقرار در سازمان پژوهش دستور به تدوین شیوه‌نامه متناسب با تغییر و روزآمدسازی کتاب‌های درسی دادم که این شیوه‌نامه تدوین شد و اکنون مبنای این تغییرات است. کمیته‌های تخصصی گروه‌های تألیف، گروه کنترل کیفیت از جمله کمیته‌های مهم این فرایند هستند و روزآمدسازی کتاب‌ها بنا بر میزان و اهمیت مطالب در چند رده بدون تغییر، تغییر جزئی، تغییر کلی و باز تألیف انجام می‌شود.

■ در این سال‌ها حذف برخی از شاعران و نویسندگان از کتاب‌های درسی موجب شده تا مردم با حساسیت بیشتری این تغییرات

را دنبال کنند. امسال هم شاهد تغییراتی در متن کتاب تعلیمات اجتماعی و تاریخ بودیم. مردم این سؤال را در شبکه‌های اجتماعی می‌پرسند که دلیل این تغییرات چیست. آیا برای این تغییرات دلایل خاصی وجود دارد؟

لازم است چند نکته‌ای را برای اشفاف شدن بیان کنم. اول اینکه به جهت غنای فرهنگی و تعدد مشاهیر و نویسندگان و شعرای کشورمان امکان درج مطلب از همه در کتاب‌های درسی مهیا نیست. چون بودجه‌بندی مطالب و ساعت آموزشی مدارس این زمینه را محدود می‌کند. از سویی دیگر مطالب همه این مشاهیر نیز متناسب با هر مقطع تحصیلی نیست. لذا در کتاب‌های مختلفی محتواها به شکلی توزیع می‌شود که هم زمینه آشنایی دانش‌آموزان با مشاهیر فراهم شود، هم محتوا متناسب با فرایند آموزشی کتاب باشد و هم گوشه‌ای از فرهنگ و ادب این مروز بوم معرفی شود. لذا با توجه به اینکه عمر هر کتاب درسی به‌طور متوسط ۴ تا ۵ سال است. این محتواها توسط محتواهای جدید تنوع و به روزرسانی می‌شود تا شخصیت‌های مختلف و حتی هم‌عصر نیز به دانش‌آموزان معرفی شوند.

در موردی که چندی قبل رخ داده بود شعر منسوب به مولانا در واقع متعلق به شاعری دیگر بود و لذا این تغییر از جنس اصلاح بود و تغییر درستی بود که در دوره قبلی دیده نشده بود و با توجه

به شاخص‌هایی که در شیوه‌نامه تغییرات کتاب‌های درسی آمده است، این اصلاح برای ممانعت از آگاهی‌بخشی اشتباه انجام شد و تأکید می‌کنم درست بود. لذا اگر برای شبکه‌های اجتماعی این پاسخ را منتشر می‌کنید بهتر است قید شود که کاربران شبکه‌های اجتماعی که با یک جست‌وجوی ساده می‌توانند صحت این موضوع را دریابند چرا اصرار به نشر چیزی دارند که اساس آن اشتباه بوده است. اصولاً تغییر با یک مقاومت همراه است اما زمانی که تغییر با شاخص و ملاک کارشناسانه انجام می‌شود؛ لزوماً مخرب، منفی و پسرفت نیست. بهتر است فارغ از احساسات نوستالژیک از زاویه اقتضائات زمانه به تغییرات کتاب‌های درسی بنگریم.

■ مردم می‌گویند که برخی تغییرات درست نیست. مثلاً بابت اضافه کردن به متن داستان «سفرنامه‌اصفهان» از سری داستان‌های «قصه‌های عجیب» خلیا ها اعتراض کردند. البته نویسنده هم نسبت به آن واکنش نشان داده است. شما این چنین تغییرات دارید. خیلی‌ها می‌گویند وزارت آموزش و پرورش روی تغییرات کتاب‌های درسی کنترلی ندارد آیا این موضوع درست است؟

مانیز جزئی از مردم هستیم و درباره اصل این تغییر که نه از جنس کارشناسی بود و نه از جنس فنی اعلام موضع کردیم و با وجود اینکه در دوره ریاست بنده نبود مسئولیت آن را پذیرفتم و در

چاپ آتی اصلاح شده است. اما اینکه کنترلی بر کتاب‌های درسی نباشد یک ادعای بی اساس و غیر کارشناسانه و غیر مسئولانه است. بخصوص بعد از حواشی اخیر نظرات‌ها می‌ما در گروه‌های تألیف کتاب درسی هم از حیث محتوا و هم از حیث فنی بیشتر شده است. لازم است نکته‌ای را برایتان شفافتر بگویم. در خیلی از همین واکنش‌های کاربران فضای مجازی که اشاره کردید وقتی اصل تغییر توسط سازمان پژوهش پاسخ داده شد و جواب هم منطقی و کارشناسانه بود کاربران سکوت کردند. چرا؟ چون جواب قانع‌کننده بود.

■ موضوع دیگر وضعیت زنان در کتاب‌ها است. مثلاً موضوع زنان در کتاب‌های جامعه‌شناسی مدارس مناسب نیست. در این کتاب‌ها نقش زنان به عنوان یک شخصیت مستقل اثرگذار مطرح نمی‌شود. آنان در سیاست، علم، فرهنگ و جامعه دیده نشده‌اند. زن در کتاب تعلیمات اجتماعی صرفاً عنصری است که در قالب خانواده‌ایفای نقش می‌کند و حتی طرح بیشتر کتاب‌ها هم این است. این موضوع دلیل خاصی دارد؟

خیر اینطور نیست. این پرسش مبنای کمی و کیفی دقیق ندارد که قابل پذیرش باشد. ما در نظام تعلیم و تربیت‌مان قریب به ۹۰۰ کتاب درسی داریم و در همه این کتاب‌ها سهمی به زنان اختصاص داده شده است. نباید سهم زنان صرفاً در کتاب‌های

ما باید متناسب با دانش روز جهان محتوای مناسب به دانش‌آموزان ارائه دهیم. قرار نیست شهروند این زمانه را با دانش دوو سه دهه پیش تربیت کنیم. کشور نیاز به انسان‌های آگاه و پویا و به روز دارد. محتواهای کتاب‌های درسی ایران مطابق تغییرات علمی جهان طراحی و بومی‌سازی می‌شود تا از نظر تراز علمی در جهان رتبه‌ای مطلوب داشته باشیم و عملکردمان مؤید درخشش فرزندان ایران در سرتاسر جهان است

علوم اجتماعی ملاک قضاوت درباره شخصیت مستقل و اثرگذار به تعبیر شما باشد. نمونه‌هایی مانند پروین اعتصامی، رابعه عدویه، خدیجه آزادپور، سهام خیارم، فرنگیس حیدرپور و... زنان مؤثر و شخصیت‌های علمی و فرهنگی ایران هستند و در کتاب‌های درسی ما هم درخشان‌های آنها معرفی شده است. ارجاع می‌دهم به بررسی جلد کتاب‌های درسی که همه به صورت شفاف و مستند روی سامانه کتاب‌های درسی این سازمان دیده می‌شود. با یک بررسی ساده می‌توانید سهم حضور دختران در جلد کتاب‌های درسی را ببینید.

■ چندی پیش نامه‌ای در شبکه‌های اجتماعی و بین معلمان دست به دست شد که گفته شده حوزه علمیه هم به بحث محتوای کتاب‌ها ورود کرده است؟ آیا قرار است که حوزه به شما در این بحث کمک کند؟

حوزه محترم علمیه نیز به عنوان یک منبع و مرکز بسیار معتبر مانند سایر دستگاه‌های علمی و فرهنگی کشور، پیشنهادهای خود را در جهت اصلاح و غنی‌سازی مطالب کتاب‌های درسی در سال‌های قبل اعلام کرده است. همه این پیشنهادها در گروه‌های برنامه‌ریزی درسی بررسی و تصمیم نهایی اتخاذ می‌شود. بدین ترتیب پیشنهادهای واصله الزام آور نیست و نیاز به انتشار آنها برای عموم نیست. هر دستگاه بنا به مأموریت خود گاهی براساس تولید دانش، کسب افتخارات، به روزرسانی محتواهای قبلی و مواردی از این دست در حوزه تخصص خود این سازمان در تعامل است.

■ در خصوص محتوای کتاب‌های درسی والدین می‌گویند سخت و سنگین است آیا به خاطر این محتوا است که هر سال شاهد تغییراتی در کتاب‌ها هستیم؟

سؤال شما را با یک سؤال جواب می‌دهم. آیا دانش جهانی امروز با دانش دهه‌های اخیر هم‌تراز است؟ قطعاً جوابتان منفی است. ما باید متناسب با دانش روز جهان محتوای مناسب به دانش‌آموزان ارائه دهیم. قرار نیست شهروند این زمانه را با دانش دوو سه دهه پیش تربیت کنیم. کشور نیاز به انسان‌های آگاه و پویا و به روز دارد. محتواهای کتاب‌های درسی ایران مطابق تغییرات علمی جهان طراحی و بومی‌سازی می‌شود تا از نظر تراز علمی در جهان رتبه‌ای مطلوب داشته باشیم و عملکردمان مؤید درخشش فرزندان ایران در سرتاسر جهان است.

«ایران» از گذران اوقات فراغت دانش‌آموزان در دومین تابستان کرونایی گزارش می‌دهد

از سرگرمی در اینستاگرام تا تیله بازی در کوچه

امسال هم مثل تابستان گذشته خیلی از خانواده‌ها نگران اوقات فراغت فرزندان‌شان هستند. آنها از خانه نشینی فرزندان‌شان دیگر خسته و کلافه شدند اما نمی‌دانند با حضور کرونا چه برنامه‌ای برای این سه ماه تعطیلی دانش‌آموزان‌شان داشته باشند. برخی از خانواده‌ها بر این باورند که حداقل در ۹ ماهه سال تحصیلی فرزندان‌شان درگیر و سرگرم درس و مشق مجازی بودند اما حالا با پایان سال تحصیلی دغدغه بزرگ خیلی‌ها اوقات فراغت دانش‌آموزان شده است، البته این دغدغه خانواده‌هایی است که فرزندان‌شان در مدارس دولتی درس می‌خوانند. در سوی دیگر این ماجرا دانش‌آموزان هستند که نظری متفاوت‌تر از خانواده‌هایشان دارند. آنها می‌گویند اگر مراکز ورزشی، تفریحی و آموزشی باز شود، ترجیح می‌دهند که در کلاس‌های مختلف ثبت‌نام کنند. برخی از دانش‌آموزان نه ترسی از کرونا دارند و نه دیگری می‌توانند کلاس‌های آنان را تحمل کنند. حالا همین موضوع اوقات فراغت بحث این روزهای بسیاری از خانواده‌ها شده است. در حقیقت اوقات فراغتی که در سال‌های گذشته در میان تکلیف و روزهای باهم بودن دوستان و هم‌کلاس‌ها سپری می‌شد اکنون در میان اتا‌ها و سرگردانی دانش‌آموزان در گوشه‌های هوشمند والدین در حال گذر است. با این حال برخی از دانش‌آموزان از برنامه‌های تابستانی خود به «ایران» می‌گویند برخی‌های دیگر همچنان به‌خاطر حضور کرونایی برنامه‌اند.

■ **باینستاگرام سرگرم‌هستم**

شیوایی که از همین دانش‌آموزان است او کلاس دوازدهم علوم انسانی است و امسال کنکور دارد. هنوز نه برنامه‌ای برای کنکورش ریخته و نه می‌داند در تابستان چه کار انجام دهد: «مامانم اجازه رفتن به کلاس را به خاطر کرونا ندی. مدرسه هم چون دولتی است کلاس خاصی برگزار نمی‌کند. قبلاً کلاس زبان می‌رفتم اما آموزشگاه تعطیل است و اگر باز شود هم اجازه ندارم بیرون بروم. فعلاً در خانه‌ام و با اینستاگرام، واتس‌اپ و فیلم و سریال اوقات فراغت خودم را می‌گذرانم».

پارمیدا هم امسال کلاس دهمی می‌شود، خودش می‌گوید که به‌خاطر کرونا اجازه خروج از خانه را ندارد برای همین در خانه با فیلم دیدن و گشت وگذار در شبکه‌های اجتماعی تابستان‌ش

را سپری می‌کند: «اوقات فراغت را با دیدن فیلم و سریال، کمی گردش و سفر با خانواده و حتی ثبت‌نام در کلاس‌های آنلاین سپری می‌کنم. خودم دلم می‌خواهد که کلاس ورزش ثبت‌نام کنم اما خانوادهم از این اجازه را نمی‌دهند. گفته حوصله‌ام سر می‌رود اما مادرم گفت که کلاس‌های آنلاین ثبت‌نام کنم. تصمیم دارم وقتم را در انجام کارهای هنری که از فضای مجازی ایده می‌گیرم، بپرکنم. به‌خاطر کرونا کار دیگری که نمی‌توانیم انجام دهیم».

■ **ماندن در خانه سخت است!**

سهند امسال کلاس دهم ریاضی است و تازه امتحاناتش تمام شده است. از همان روزهای اول امتحانات با خانواده‌اش بابت برنامه تابستانی بحث و کشمکش داشته است. خانواده معتقدند به‌خاطر شرایط کرونا باید در خانه بماند اما خودش دوست دارد که در مغازه پدر بزرگش کار کند: «دوست داشتم به مغازه پدر بزرگم بروم و در آنجا کار کنم. پدرم مخالفت می‌کرد اما بعدش که فهمید حوصله‌ام در خانه س‌ری رود موافقت کرد. قرار شد فقط عصرها آن هم سه روز در هفته پیش پدر بزرگم باشم. این تجربه عالی برای من است چون هم کار می‌کنم و هم پول جمع می‌کنم و می‌توانم برای خودم کلی وسیله بخرم. البته من فوتبال هم کار می‌کنم کلاس‌های فوتبالم سه روز در هفته است». او درباره کرونا هم می‌گوید: «قبلاً خیلی ترس داشتم اما الان دیگر نه. نمی‌شود که همه‌اش خانه باشیم پارسال کل تابستان خانه بودم». مهرداد هم وارد کلاس دوازدهم می‌شود و پشت کنکوری است. او در یک مدرسه غیرانتفاعی درس می‌خواند: «امسال اوقات فراغتی ندارم. مدرسه کلی کلاس‌های اجباری برای ما برگزار می‌کند. من هم می‌خواهم در این کلاس‌ها شرکت کنم. امسال به‌خاطر کنکور کلاس‌های ما خیلی زودتر برگزار می‌شود. کتاب‌ها سال گذشته را اقرار است دوره کنیم در کنار درس‌ها البته دوست دارم باشگاه بروم. قبل کرونا بدن‌سازی می‌رفتم اما باید ببینم وضعیت چطور می‌شود اگر به‌خاطر کرونا باشگاه نروم حتماً در خانه و با پارک ورزش می‌کنم. البته در برنامه‌ام هست که کلاس زبانم را شروع کنم. نمی‌دانم که وضعیت چطور می‌شود اما با پدر و مادرم در این باره حرف زدم آنها ترس از کرونا دارند و اجازه نمی‌دهند.» اکثر دانش‌آموزان دل‌شان می‌خواهد که به روزهای قبل کرونا برگردند همان روزهایی که کلاس ورزش می‌رفتند و بیشتر وقت‌ها

با دوستان‌شان بیرون بودند. سارا دانش‌آموز کلاس نهم یکی از همین دانش‌آموزان است: «دو سال است که در تابستان هیچ کاری نمی‌کنم قبل از کرونا دوستانم به خانه ما می‌آمدند و برخی وقت‌ها بیرون می‌رفتم حداقل با خانواده سفر می‌رفتم اما الان به‌خاطر شرایط کرونا باید در خانه بمانم اما خودش دوست دارد که در مغازه پدر بزرگش کار کند: «دوست داشتم به مغازه پدر بزرگم بروم و در آنجا کار کنم. پدرم مخالفت می‌کرد اما بعدش که فهمید حوصله‌ام در خانه س‌ری رود موافقت کرد. قرار شد فقط عصرها آن هم سه روز در هفته پیش پدر بزرگم باشم. این تجربه عالی برای من است چون هم کار می‌کنم و هم پول جمع می‌کنم و می‌توانم برای خودم کلی وسیله بخرم. البته من فوتبال هم کار می‌کنم کلاس‌های فوتبالم سه روز در هفته است». او درباره کرونا هم می‌گوید: «قبلاً خیلی ترس داشتم اما الان دیگر نه. نمی‌شود که همه‌اش خانه باشیم پارسال کل تابستان خانه بودم». مهرداد هم وارد کلاس دوازدهم می‌شود و پشت کنکوری است. او در یک مدرسه غیرانتفاعی درس می‌خواند: «امسال اوقات فراغتی ندارم. مدرسه کلی کلاس‌های اجباری برای ما برگزار می‌کند. من هم می‌خواهم در این کلاس‌ها شرکت کنم. امسال به‌خاطر کنکور کلاس‌های ما خیلی زودتر برگزار می‌شود. کتاب‌ها سال گذشته را اقرار است دوره کنیم در کنار درس‌ها البته دوست دارم باشگاه بروم. قبل کرونا بدن‌سازی می‌رفتم اما باید ببینم وضعیت چطور می‌شود اگر به‌خاطر کرونا باشگاه نروم حتماً در خانه و با پارک ورزش می‌کنم. البته در برنامه‌ام هست که کلاس زبانم را شروع کنم. نمی‌دانم که وضعیت چطور می‌شود اما با پدر و مادرم در این باره حرف زدم آنها ترس از کرونا دارند و اجازه نمی‌دهند.» اکثر دانش‌آموزان دل‌شان می‌خواهد که به روزهای قبل کرونا برگردند همان روزهایی که کلاس ورزش می‌رفتند و بیشتر وقت‌ها

■ **ترس خانواده‌ها از کرونا**

وضعیت برای آنهایی که فرزندان‌شان در مدارس غیردولتی درس می‌خوانند کمی متفاوت است. زهرا رحیمی مادر محمد حسین در این باره می‌گوید: «مدارس غیردولتی برای دانش‌آموزان هر سال کلاس‌های تابستانه برگزار می‌کند. تابستان سال گذشته با اینکه کرونا بود اما بچه‌ها به‌صورت آنلاین پایگاه تابستانه داشتند. دوره‌های تابستانی در مدارس غیرانتفاعی معمول است ما هم هزینه این دوره‌ها را پرداخت می‌کنیم این را هم بگویم این دوره‌ها کاملاً اختیاری است و فقط کلاس زبان اجباری است. امسال من برای پسر بزرگ‌ترم که کلاس هشتمی است دو میلیون تومان هزینه پایگاه تابستانی دادم و برای پسر کوچک‌ترم یک میلیون تومان. پسرانم علاقه‌مند به این کلاس‌ها هستند هر سال می‌خواهند که ثبت‌نام‌شان کنیم. تمام تابستان سال گذشته سرشان گرم کلاس‌ها بود. مدرسه کلاس‌های الکترونیکی، ماکت سازی، کلاس زبان و کارگاه‌های گفت‌وگو به‌صورت آنلاین برگزار می‌کرد و خودم دیگر خایلم بابت اوقات فراغت‌شان راحت بود. اما خب بچه توی این سن دوست دارد با دوستان‌ش هم بیرون برود

با فوتبال جمعی بازی کند این بچه‌ها یک سال و چند ماه است که از این فضاها محروم هستند البته آقای مدیر اعلام کرده بود که بچه‌ها می‌توانند در مدرسه فوتبال بازی کنند اما والدین اجازه ندادند بوند. خودم هم برایشان برنامه دارم مثلاً پسر بزرگ‌ترم کلاس نینیس می‌رود و پسر کوچک‌کم علاقه‌مند تاریخ است و می‌خواهیم با هم تاریخ بخوانیم، البته درس ریاضی و علوم پسر کوچکم بسیار افت کرده و تصمیم گرفتم خودم این درس‌ها را با او کار کنم. به‌هر حال کرونا می‌رود و بچه هم عقب می‌ماند. مادر آیرین ۸ ساله شاغل است او نه فقط تابستان بلکه همه روزهایی که آیرین در خانه بود دغدغه اصلی اش خانه نشینی فرزندان‌ش بوده است: «وقتی سر کار بودم نگران پسرم بودم که در خانه چه می‌کند باز آن زمان درس و مشق مجازی بود اما در تابستان واقعاً نگران‌ش هستم. تنها برنامه پسرم کلاس موسیقی اش است که همچنان حضوری دنبال می‌شود خیلی دوست دارم در این تابستان کلاس ورزشی هم بروم اما متأسفانه باشگاه‌ها بسته است و نگرانی دیگرم هم کرونا است. کل شرایط تغییراتی نکرده و خودم هم راضی نیستم که پسرم کلاس‌های دیگری برود به هر حال تابستان امسال هم باید به گونه‌ای سپری کنیم تا بچه کلافه نشود».

مشکل برنامه برای نحوه گذراندن اوقات فراغت در دوره کرونا موجب شده که دانش‌آموزان بیشتر وقت خود را در شبکه‌های مجازی سپری کنند؛ موضوعی که حالا به لیست دغدغه‌های والدین اضافه شده و حالا کمتر پدر و مادری را می‌توان پیدا کرد که از وقت تلف کردن‌های فرزندان‌ش در فضای مجازی شکایتی نداشته باشد. مادر رستا ۱۳ ساله یکی از همین والدین است: «از

صبح تا شب توی واتس‌اپ با دوستان‌ش حرف می‌زند. بازی آنلاین می‌کنند. کلی کتاب داستان گرفتم اما فقط با گوشی تلفن و نقش را بر می‌کند. کاری که نمی‌شود کرد و همیشه خانه است پیگیر کلاس زبان آنلاین بودم که هنوز نتوانستم معلم خوب با قیمت مناسب پیدا کنم».

■ **تیله بازی می‌کنند**

با این همه تابستان و فعالیت‌های تابستانه برای همه بچه‌ها یکی نیست. آنهایی که در حاشیه‌های تهران زندگی می‌کنند نه پولی برای کلاس‌های تابستانه ندارند و نه اصلاً مدرسه پایگاه تابستانه برای بچه‌ها برگزار می‌کند. این را علی بهشتی نیا معلم منطقه شهریار می‌گوید: «برخی از دانش‌آموزانی که در حاشیه‌های شهریار زندگی می‌کنند اصلاً نمی‌دانند اوقات فراغت چه هست. اکثر بچه‌ها در تابستان به خیابان می‌روند و تیله بازی می‌کنند و یا در کوچه‌های خاکی فوتبال. وقت بچه‌هایی که شرایط مالی خوبی ندارند در تابستان به این صورت سپری می‌شود. آموزشگاه زبان با سالن‌های ورزشی زیادی وجود ندارد یک مدرسه فوتبال است که بچه‌ها برای اینکه هر روز به این مدرسه بایاند باید روزی ۵ هزار تومان یا ماهی ۱۵۰ هزار تومان پرداخت کنند که خیلی از خانواده‌ها توان پرداخت این پول را هم ندارند. ما دلم‌ام می‌سوزد که این بچه‌ها وقتشان را فقط در کوچه‌ها می‌گذرانند».

■ **برنامه‌های تابستانی شبکه‌شاد**

با این همه این پرسش از سوی خانواده‌ها مطرح شده است که وزارت آموزش و پرورش چه برنامه‌ای برای تابستان امسال دارد. مدیرکل فرهنگی هنری، اردوها و فضای پرورشی از برنامه تابستان می‌گوید: «در حال حاضر مدیران مدارس در حال ثبت‌نام دانش‌آموزان هستند آنها تا ۱۵ خرداد نام دانش‌آموزان علاقه‌مند به فعالیت‌های تابستانه را می‌نویسند و بعد از آن یعنی اول تیرماه برنامه‌ها در شبکه‌ها نشان داده خواهد شد و از ۱۲ تیرماه هم کلاس‌های تابستانه دانش‌آموزان شروع می‌شود. ما امسال بحث مهارتی برای دانش‌آموزان داریم و محورهای اصلی هم بحث‌های معرفتی، تربیت بدنی، سلامت، فرهنگ و هنر و بصیرت است.

علی رضضانی تأکید می‌کند: وزارت آموزش و پرورش هر سال تابستان را ارتباط با اوقات فراغت دانش‌آموزان و انجام فعالیت‌های تابستانی برنامه‌ریزی‌هایی دارد. در تابستان امسال ۳۰ هزار پایگاه اوقات فراغت دانش‌آموزی در سراسر کشور تشکیل می‌دهیم. پیش‌بینی می‌شود سه میلیون دانش‌آموز در کلاس‌های اوقات فراغت شرکت کنند.